

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

26 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРАТОЛОГІЯ

підготовки фахівців **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**
за освітньо-професійною програмою **Політологія**
спеціальності **052 Політологія**
галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**
мова навчання **українська**

2025-2026 навчальний рік

Розробник програми:

Леся РУДА, кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політології та філософії

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 9 від «26» серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки.

Навчальна дисципліна спрямована на формування професійної компетентності критичного осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, а також комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього компоненту	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2-й рік	2-й та 3-й рік
Семестр вивчення	III семестр	IV-V семестри
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредита	3 кредита
Загальний обсяг годин	90 годин	90 годин
Кількість годин навчальних занять	44 годин	12 годин
Лекційні заняття	24 годин	6 годин
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	20 годин	6 годин
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	46 годин	78 години
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни – обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення освітнього компоненту.

«Історія зарубіжних політичних вчень», «Загальна теорія політики»

5. Програмні компетентності навчання.

Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):

СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

ПРН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

7. Методи навчання: залежно від джерела подачі і сприйняття навчальної інформації використовуються словесні та наочні методи, а в залежності від рівня пізнавальної діяльності використовують пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький та метод проблемного викладу; також використовуються технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, виконання тестових завдань, модульна контрольна робота, екзамен, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle.

9. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		лекційн і заняття	семінарськ і заняття	самостійна робота
Кратологія як наука про владу	4	2		2
Базові галузі кратології	4	2		2
Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу	4	2		2
Теорії та концепції влади ХХ століття	4	2		2
Комунікативні та постструктуралістські моделі політичної влади	4	2		2
Види (форми) влади. Специфіка політичної влади	4	2		2
Специфіка державної влади	4	2		2
Легітимність і легальність влади	4	2		2
Влада, лідерство та управління	4	2		2
Співвідношення влади, примусу та насильства	4	2		2
Влада класів, еліт та груп тиску	4	2		2
Суть та ознаки інформаційної влади	4	2		2
Поняття влади та сутність науки про владу	4		2	2
Історичні форми осмислення влади: від античності до модерну	4		2	2
Класичні та неокласичні теорії влади ХХ століття	4		2	2
Формування та еволюція знань про владу в Україні	4		2	2
Комунікативна та дискурсивна природа влади у ХХ–ХХІ ст.	4		2	2
Форми та механізми здійснення влади в сучасному суспільстві	4		2	2
Політична влада: особливості, функції, інструменти	5		2	3

Державна влада: інституційний аналіз та форми організації	5		2	3
Лідерство та управління: співвідношення з владою	4		2	2
Межі допустимої влади. Етична основи застосування сили.	4		2	2
Разом годин	90	24	20	46

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	у тому числі		
		лекційн і заняття	семінарськ і заняття	самостійна робота
Кратологія як наука про владу	4	1		3
Базові галузі кратології	4	1		3
Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу	4			4
Теорії та концепції влади ХХ століття	5	2		3
Комунікативні та постструктуралістські моделі політичної влади	4			4
Види (форми) влади. Специфіка політичної влади	5	2		3
Специфіка державної влади	4			4
Легітимність і легальність влади	4			4
Влада, лідерство та управління	4			4
Співвідношення влади, примусу та насильства	4			4
Влада класів, еліт та груп тиску	4			4
Суть та ознаки інформаційної влади	4			4
Поняття влади та сутність науки про владу	4			4
Історичні форми осмислення влади: від античності до модерну	4			4
Класичні та неокласичні теорії влади ХХ століття	4			4
Формування та еволюція знань про владу в Україні	4			4
Комунікативна та дискурсивна природа влади у ХХ–ХХІ ст.	4			4
Форми та механізми здійснення влади в сучасному суспільстві	4			4
Політична влада: особливості, функції, інструменти	4		2	2
Державна влада: інституційний аналіз та форми організації	4		2	2
Лідерство та управління владою	4		2	2
Межі допустимої влади. Етична основи застосування сили.	4			4
Разом годин	90	6	6	78

10. Форми поточного і підсумкового контролю.

Контрольні заходи передбачають поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Форми поточного контролю: усне опитування або письмовий експрес-контроль, колоквиум, виступ здобувачів вищої освіти під час обговорення питань на семінарських заняттях, комп'ютерне тестування тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання рівня сформованості здобувачами вищої освіти компетентностей (у їх контексті – знань, умінь та навичок) під час засвоєння навчальної дисципліни.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному рівні вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Форма підсумкового контролю: екзамен

Підсумкова оцінка є арифметичною сумою балів за поточний контроль, модульну контрольну роботу, виконання самостійної роботи та екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота		
20 балів	20 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Оцінювання семінарського заняття

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого

		матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та

		аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти Самостійна робота (20 балів)

Контроль за самостійною та індивідуальною роботою відбувається окремо, за 10-ю системою оцінювання. Здобувачі вищої освіти для виконання завдань самостійної можуть заводити окремий зошит, можуть виконувати їх в робочому зошиті або ж на листках А-4 формату. У разі їх відсутності – дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквіуму (усно). Наявність або відсутність письмово виконаних завдань не впливає на оцінку.

Успішно виконана самостійна та індивідуальна робота вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів виділених на неї, тобто не менше як 6 балів.

Критерії оцінювання

18-20 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Відповіді посилюються всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
15-17 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані. Відповіді посилюються всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
12-14 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані. Відповіді можуть посилюватись всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.

9-11 балів	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань. Відповіді не посилюються різними формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
6-8 балів	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У відповіді зустрічаються граматичні помилки та неточності. Відповіді не посилюються різними формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
5-0 балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Студент не здатен захистити виконані завдання.

Модульна контрольна робота

Після вивчення всього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується в системі Moodle у вигляді тестових завдань одного рівня, ваговий бал кожного з яких становить 1. До її написання допускаються усі студенти.

Максимальна кількість балів за МКР – 20.

Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 12, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Кратологія» здобувачі пишуть одну модульну контрольну роботу.

Оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	20-18 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з Політичної регіоналістики, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
«добре»	17-15 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи

		на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	14-12 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	11 і менше	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність;

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох теоретичних питань, два з яких оцінюються по 12 балів, третє, більш складного рівня – 16 балів.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40-35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34-29 балів	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно» 28-24 балів	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамену:

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	добре	
75-81	C (добре)/Good		
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	задовільно	
60-66	E (достатньо)/Enough		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail	незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail		

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Кратологія»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього

компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

14. Рекомендована література

Основна

1. Жаровська І. М. Теорія влади : навч. посіб. Харків : Право, 2016. 240 с.
2. Огаренко Є. С. «Непотаємність» влади (Вступ до кратології) : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова», 2018. 109 с.
3. Бульбенюк С. С. Основи кратології. Політична влада [Електронний ресурс] : навч. посібник / С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк ; [редкол.: Л. О. Кожура, В. Г. Чорна, Б. В. Богдан та ін.] ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 2024. 132 с.
4. Рябов С.Г. Державна влада: проблеми авторитету і легітимності. Київ: Національний ін-т стратегічних досліджень, 2007. 117 с.
5. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: Навч. посібник / О. В. Талдикін. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.

Допоміжна

1. Michael Francis McCullough. A Complexity Theory of Power. *Journal on policy and complex systems*. 2018. Vol. 4. № 2. P. 31-52.
2. Mehdi Shokri. What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power). *Arts and Social Sciences Journal*, 2017. Vol. 8. Issue 3. P. 2-8.
3. Hearn J. On the social evolution of power to/over. *Journal of Political Power*, 2014. Vol.7: P. 175-191
4. Avelino Flor. Theories of power and social change. Power contestations and their implications for research on social change and innovation. *Journal of Political Power*. 2021. Vol. 14. Issue 3. P. 425–448.
5. Rye D. Political Parties and the Concept of Power. *Party Politics*, 2016. Vol. 2(4). P. 563–564.
6. Wiley J. Politics and the Concept of the Political Power. London: Routledge, 2016. 310 p.
7. Віннічук О. В., Кобильник В. В. Практика застосування виборчих технологій під час президентських електоральних кампаній в Україні Політологічний вісник: збірник наукових праць / голов. ред. О. В. Батрименко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: ТОВ «Вадекс», 2023. Вип. 90. 272-284 с.
8. Дем'яненко Б. Л. Розвиток кратологічних знань в Україні. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гавришенко В. М., 2011. 794 с.
9. Дем'яненко Б. Розвиток вітчизняних кратологічних знань: історична ретроспектива [Електронний ресурс] / Б. Дем'яненко // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "ПереяславХмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія. - ПереяславХмельницький, 2023. - Вип. 28(2). - С. 503-512. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpu_2013_28_2_93.

- 10.Кобильник В. В. Децентралізація влади як предмет порівняльно-політологічного дослідження. *KNOWLEDGE EDUCATION LAW MANAGEMENT NAUKA OŚWIATA PRAWO ZARZĄDZANIE*. No 1 (53) / 2023. С.135-138 URL:<http://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/10133>
- 11.Білецька І. Б. Політична влада // Політологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. Б. Білецька. - Київ, 2025. – С. 58–69.
- 12.Попович М. В. Влада і мораль / М. В. Попович // Вісник Національної академії наук України. - 2025. - № 5. - С. 22-24
- 13.Євтушенко О. Влада у категоріальному апараті сучасної політичної науки. *Гілея : наук. вісник* 2010. No 10, вип. 40. С. 344-351.
- 14.Отрешко Н. Проблема взаємозв'язку понять суб'єкта і влади в сучасних соціальних теоріях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012. No 4. С. 102-111
- 15.Попович М. В. Влада і мораль. *Вісник Національної академії наук України*. 2015. No 5. С. 22-24.
- 16.Сіренко В. Про розуміння державної влади як соціальної залежності. *Право України*. 2015. No 5. С. 11-16.
- 17.Вебер М. Свобода і примус у правових спільнотах. *Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика*. Київ , 1998. С. 83–87.
- 18.Євтушенко О. Влада у категоріальному апараті сучасної політичної науки. *Гілея: наук. вісник*. 2010. No 10, вип. 40. С. 344–351.
- 19.Зайдель М. І. Влада та бізнес у західному світі: трансформація взаємин на межі XX–XXI століть. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія : Питання політології*. 2012. No 1031. С. 47–51.
- 20.Зайдель М. І. Влада в епоху постполітики. *Гілея: наук. вісн. К., 2012. Вип. 62. С. 641–645.*
- 21.Зайдель М. І. Взаємодія влади та бізнесу в країнах незахідного політичного процесу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія : Питання політології*. 2013. No 1060. С. 150–155.
- 22.Зайдель М. І. Влада і власність: ретроспективний аналіз конструювання взаємин. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія : Питання політології*. 2013. С. 75–80.
- 23.Кравченко П. Легітимність влади та соціальна злагода в сучасній Україні. *Філософські обрії*. 2012. No 27. С. 47-59.
- 24.Новаченко Т. В. Концепт довіри як основа легітимності державної влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. No 10. С. 159-163.
- 25.Новаченко Т. В. Осмислення феномену влади в контексті засобів її застосування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. No 11. С. 110-113.
- 26.Овчар І. Технології легітимізації влади: правові механізми та суспільні можливості. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / НАН 5 України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса ; голов. ред. Ю. А. Левенець ; редкол.: Т. А. Бевз [та ін.]. Київ, 2012. Вип. 6 (62) (листопад-грудень). С. 120-130.*

- 27.Панкевич І. Інститут виборів та легітимізація влади. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : у 2 ч. : матеріали XXI звіт. наук.-практ. конф. (12-13 лют. 2015 р.)* / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т ; [редкол.: А. М. Бойко та ін.]. Львів, 2015. Ч. 1. С. 170-172.
- 28.Савчин М. Легітимізація публічної влади в умовах глобалізації: погляд з точки зору правового плюралізму та багаторівневого конституціоналізму. *Сучасні проблеми порівняльного правознавства : зб. наук. пр.* / Нац. акад. наук України [та ін.]. Ужгород ; Київ, 2015. С. 78-81.
- 29.Лещенко І. Теорія "симфонія влад": джерела та наступність. *Правничий часопис Донецького університету*. 2008. No 1. С. 92-98.
- 30.Мацола М. І. Влада як об'єкт дослідження правової науки. *Часопис Київського університету права*. 2007. No 2. С. 34-40.
- 31.Мінченко Р. М. До проблем методології дослідження державної влади. *Наше право*. 2008. No 4, ч. 1. С. 9-19.
- 32.Сіренко В. Деякі зауваження до питання про природу влади. *Право України*. 2009. No 11. С. 46-51.
- 33.Політичне лідерство: навчальний посібник / В.А. Гапоненко, та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с.
- 34.Толстоухов А. В. Західноєвропейська думка про владу. Глобалізація. Влада. Еко-майбутнє : [монографія]. Київ, 2003.

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
3. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
4. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
5. Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/>